

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Пасічник Ю. В., д.е.н., професор,
Національний університет біоресурсів і природокористування України, y.v.pasich@gmail.com

Рівень науково-технічного прогресу має вагомий вплив на суспільний розвиток країни. Водночас, розвиток науково-технічного прогресу вимагає належного рівня методичного, матеріально-технічного та кадрового забезпечення. У випадку їх відсутності в країні виникає необхідність звертатись до механізму міжнародного науково-технічного співробітництва. Потрібно зазначити, що жодна країна не може забезпечити всіх складових за кожним напрямом розвитку, тому всі країни потенційно є учасниками міжнародного науково-технічного співробітництва.

Міжнародне науково-технічне співробітництво в сучасних умовах перетворюється на реальний інструмент стабілізації і розвитку економіки та нарощування науково-технічного потенціалу країни, але такий розвиток, незважаючи на його ефективність, потребує дієвого державного контролю і регулювання, визначення пріоритетів, а також наявності ефективних фінансових інструментів.

З метою визначення таких фінансових інструментів, буде доцільним застосування в сучасних реаліях пріоритетів міжнародного науково-технічного співробітництва в Україні.

На даний час ключові пріоритети міжнародної науково-технічної співпраці в Україні визначаються Лісабонською стратегією та стратегією «Європа 2020», а також новими інструментами співпраці з ЄС які задекларовано Twinning і TAIEX [2]. Також спостерігається тенденція і до створення дослідницьких та наукових центрів на основі вищих навчальних закладів.

В той же час, наявні в Україні фінансові інструменти міжнародного науково-технічного співробітництва не можуть забезпечити потреби сьогодення. Тому, для подальшого розвитку даного напрямку доцільно запровадити в Україні такі фінансові інструменти:

- систему грантів, орієнтовану на широке коло реципієнтів в пріоритетних напрямках [3];
- удосконалення чинної фіскальної системи шляхом гармонізації відповідної нормативно-правової бази, спрямованої на підвищення привабливості іноземного інвестування в науково-технічну сферу України, а також впровадження пільгового оподаткування іноземних інвестицій, спрямованих на науково-технічну сферу; надання податкових пільг підприємствам, установам і організаціям, які впроваджують новітню техніку, технології, чи причетним до трансферу наукоємної продукції, створення таких продуктів;
- звільнення від митних платежів та оподаткування імпортованого обладнання, приладів, матеріалів для науково-дослідної діяльності;
- розробка механізму гарантування зарубіжних інвестицій, спрямованих в науково-технологічну сферу, зокрема і за умови реалізації спільного з Україною проекту;
- надання підтримки вітчизняним науково-дослідним установам за рахунок венчурного кредитування;
- звільнення від обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку коштів, отриманих за міжнародними науково-технічними програмами та проектами.

Крім запропонованих заходів, необхідно реалізувати також інформаційні, тому що вітчизняні розробки, програми і потенціал за більшістю напрямів залишається маловідомим міжнародній науковій спільноті. Саме тому, необхідним є запровадження державної реєстрації інноваційних та наукових проектів та діючих інноваційних і науково-дослідницьких установ, а також оприлюднення цієї інформації, поширення її на спеціалізованих іноземних ресурсах. Також особливої ваги набуває створення сприятливих умов для відкриття нових чи розширення існуючих науково-технічних та дослідницько-експериментальних баз на території України. Це сприятиме не лише розвитку країни загалом, але й поглибленню партнерських зв'язків з іншими країнами, збалансованому розвитку європейського дослідницького простору і зниженню темпів міграції висококваліфікованого персоналу.

Список використаних джерел

1. Кочетков В. Роль і місце України на світовому ринку технологій / В. Кочетков // Проблеми науки. – 2014. – № 11–12. – С. 92–95
2. Посилення двостороннього науково-технічного співробітництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bilat-ukr.eu/media/Brochure_BILAT_FC.pdf.
3. Фетисенко В. О. Міжнародне співробітництво України з Європейським Союзом та Організацією Північноатлантичного договору в науково-технічній сфері: правові питання / В. О. Фетисенко // Порівняльно-аналітичне право № 4, 2016, С. 277–280.